

Středa, 15. února 2017

P8_TA(2017)0037

Zpráva o Bosně a Hercegovině za rok 2016**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. února 2017 o zprávě Komise o Bosně a Hercegovině za rok 2016 (2016/2313(INI))**

(2018/C 252/13)

Evropský parlament,

- s ohledem na Dohodu o stabilizaci a přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Bosnou a Hercegovinou na straně druhé,
- s ohledem na Protokol o úpravě Dohody o stabilizaci a přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Bosnou a Hercegovinou na straně druhé za účelem zohlednění přistoupení Chorvatska k Evropské unii, který byl parafován dne 18. července 2016 a podepsán dne 15. prosince 2016,
- s ohledem na žádost Bosny a Hercegoviny o členství v Evropské unii ze dne 15. února 2016,
- s ohledem na závěry přijaté Evropskou radou ve dnech 19.– 20. června 2003 o západním Balkánu a jejich přílohu nazvanou „Soluňská agenda pro země západního Balkánu: směřování k evropské integraci“,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 20. září 2016 ohledně žádosti Bosny a Hercegoviny o členství v EU,
- s ohledem na závěry předsednictví EU ze dne 13. prosince 2016,
- s ohledem na první schůzi Parlamentního výboru pro stabilizaci a přidružení (SAPC) EU-Bosna a Hercegovina, která se konala v Sarajevu ve dnech 5.– 6. listopadu 2015, a na první schůzi Rady stabilizace a přidružení (SAC) a Výboru pro stabilizaci a přidružení mezi Bosnou a Hercegovinou a EU, které se konaly ve dnech 11. a 17. prosince 2015,
- s ohledem na závěrečné prohlášení předsedy summitu věnovaného západnímu Balkánu, který se konal dne 4. července 2016 v Paříži, a na doporučení organizací občanské společnosti pro pařížský summit 2016,
- s ohledem na společné prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a komisaře odpovědného za evropskou politiku sousedství a jednání o rozšíření ze dne 1. srpna 2016 týkající se dohody orgánů Bosny a Hercegoviny ohledně klíčových opatření na cestě této země k přistoupení k EU,
- s ohledem na společné prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a komisaře odpovědného za evropskou politiku sousedství a jednání o rozšíření ze dne 17. září 2016 reagující na rozhodnutí ústavního soudu Bosny a Hercegoviny o Dni Republiky srbské,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 9. listopadu 2016 nazvané „Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2016“ (COM(2016)0715), doprovázené pracovním dokumentem útvarů Komise nazvaným „Zpráva o Bosně a Hercegovině za rok 2016“ (SWD(2016)0365),
- s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora nazvanou „Předvstupní pomoc EU pro posílení správní kapacity v zemích západního Balkánu: metaaudit“⁽¹⁾,

⁽¹⁾ EÚD 2016 č. 21.

Středa, 15. února 2017

- s ohledem na 50. zprávu vysokého představitele pro provádění mírové dohody v Bosně a Hercegovině pro Radu bezpečnosti OSN ⁽¹⁾,
 - s ohledem na prohlášení, které jménem Evropské unie a jejích členských států učinil Jeho Excelence João Vale de Almeida, vedoucí delegace Evropské unie při Organizaci spojených národů, v listopadu 2016 při diskusi v Radě bezpečnosti o situaci v Bosně a Hercegovině,
 - s ohledem na program reforem v Bosně a Hercegovině pro období 2015–2018, který byl přijat v červenci 2015, a na koordinační mechanismus přijatý radou ministrů Bosny a Hercegoviny a vládami Federace Bosny a Hercegoviny a Republiky srbské dne 23. srpna 2016,
 - s ohledem na svá předchozí usnesení o této zemi,
 - s ohledem na článek 52 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A8-0026/2017),
- A. vzhledem k tomu, že EU nepřestává být odhodlána podporovat perspektivu členství Bosny a Hercegoviny v EU, její územní integritu, svrchovanost a jednotu; vzhledem k tomu, že v oblasti integrace do EU bylo dosaženo pokroku; vzhledem k tomu, že Rada požádala Komisi, aby k žádosti Bosny a Hercegoviny o členství v EU vypracovala stanovisko;
- B. vzhledem k tomu, že komisař EU odpovědný za evropskou politiku sousedství a jednání o rozšíření předal dne 9. prosince 2016 v Sarajevu orgánům Bosny a Hercegoviny dotazník;
- C. vzhledem k tomu, že pozastavení autonomních obchodních opatření bude zrušeno, jakmile bude podepsán a začne být prozatímně uplatňován protokol o úpravě dohody o stabilizaci a přidružení;
- D. vzhledem k tomu, že v souvislosti s programem reforem pro Bosnu a Hercegovinu pro období 2013–2018 uznaly orgány na všech úrovních, že je naléhavě zapotřebí zahájit proces rehabilitace a modernizace hospodářství s cílem vytvářet nová pracovní místa a podporovat udržitelný, účinný, sociálně spravedlivý a stabilní hospodářský růst; vzhledem k tomu, že Bosna a Hercegovina prokázala, že je odhodlána a připravena zahájit další sociálně-ekonomické reformy, které jsou nezbytné pro snížení stále příliš vysoké míry nezaměstnanosti mladých lidí;
- E. vzhledem k tomu, že pro zajištění právního státu a pokroku na cestě k přistoupení k EU je důležité nezávislé, funkční a stabilní soudnictví;
- F. vzhledem k tomu, že udržitelnost procesu usmíření stále čelí výzvám; vzhledem k tomu, že pokrok v procesu přistoupení k EU usnadní další usmířování;
- G. vzhledem k tomu, že Bosna a Hercegovina stále neprovedla rozsudky Evropského soudu pro lidská práva v případech *Sejdić-Finci*, *Zornić* a *Pilav*;
- H. vzhledem k tomu, že je i nadále velmi rozšířená korupce, a to i na nejvyšší úrovni;
- I. vzhledem k tomu, že se v zemi stále nachází 74 000 vnitřně vysídlených osob a že značný počet uprchlíků z Bosny a Hercegoviny zůstává v sousedních zemích, v celé Evropě i po celém světě, přičemž 6 808 osob je stále pohřešováno;
- J. vzhledem k tomu, že zásadní význam pro vytváření a prosazování tolerantní společnosti podporující začlenění i pro podporu kulturního, náboženského a etnického porozumění v zemi má vzdělání;
- K. vzhledem k tomu, že Bosna a Hercegovina podepsala Úmluvu o posuzování vlivů na životní prostředí překračujících hranice států (Espoo, 1991);

⁽¹⁾ S/2016/911.

Středa, 15. února 2017

L. vzhledem k tomu, že (potenciální) kandidátské země jsou posuzovány na základě svých vlastních výsledků, a vzhledem k tomu, že časový plán pro přistoupení se odvíjí od rychlosti a kvality nezbytných reforem;

1. vítá projednání žádosti Bosny a Hercegoviny o členství v EU v Radě a předání dotazníku a očekává stanovisko Komise ohledně opodstatněnosti této žádosti; vyzývá příslušné orgány Bosny a Hercegoviny na všech úrovních, aby se aktivně zavázaly k prosazování tohoto procesu a spolupracovaly a koordinovaly svou činnost v rámci účasti na postupu vypracování stanoviska Komise, a to tak, že na otázky Komise poskytnou jednotný a ucelený soubor odpovědí; poukazuje na to, že tento postup bude zároveň sloužit jako důkaz o funkčnosti státu; opakuje, že proces přistoupení k EU je inkluzivní proces, který zahrnuje všechny zainteresované strany;

2. oceňuje a vítá úlohu třístranného Předsednictva jako důležitého zdroje pobídek pro všechny ostatní institucionální aktéry na všech úrovních, aby se v rámci své příslušné úlohy zapojili do úsilí přispět k celkovému procesu přibližování země k EU;

3. vítá pokrok dosažený při provádění programu reforem pro období 2015–2018 i odhodlání země pokračovat v dalších institucionálních a sociálně-ekonomických reformách; připomíná, že důvodem, proč EU obnovila svůj přístup k Bosně a Hercegovině, bylo obtížné sociálně-ekonomické prostředí a zvyšující se nespokojenost občanů; bere na vědomí, že situace je v současné době poněkud lepší, ale zdůrazňuje, že má-li se dosáhnout v celé zemi skutečných změn a hmatatelného zlepšení života všech občanů Bosny a Hercegoviny, je třeba, aby byl program reforem prováděn harmonizovaně a vyváženě a v souladu s akčním plánem;

4. vyzývá k zachování dynamiky reforem, aby se tak podařilo proměnit Bosnu a Hercegovinu v plně účinný, inkluzivní a funkční stát založený na zásadách právního státu, jenž zaručuje rovnost a demokratické zastoupení všech svých konstitutivních národů a občanů; vyjadřuje politování nad tím, že běžným reformním pokusům často stojí v cestě etnické a politické spory, způsobené hluboce zakořeněnými rozkladnými tendencemi, které brání normálnímu demokratickému vývoji, a pokračující politizací veřejné správy; rovněž zdůrazňuje, že Bosna a Hercegovina se nestane úspěšnou kandidátskou zemí pro členství v EU, dokud nebudou naplněny odpovídající institucionální předpoklady; naléhavě vyzývá všechny politické představitele, aby pracovali na provedení nezbytných změn, mj. na reformě volebního zákona, a aby přitom zohledňovali zásady vyjádřené v předchozích usneseních Evropského parlamentu, k nimž patří zásady federálního uspořádání, decentralizace a legitimní zastoupení, aby bylo zaručeno, že mohou všichni občané kandidovat, být voleni a rovnoprávně působit na všech politických úrovních; považuje za zásadně důležité udržet shodu ohledně integrace do EU a dosáhnout koordinovaného pokroku v prosazování zásad právního státu, což zahrnuje i boj proti korupci a organizovanému zločinu a reformy soudnictví a veřejné správy; rovněž zdůrazňuje, že je třeba se jako na prioritu soustavně a účinně zaměřovat na sociální a hospodářské reformy;

5. vítá dohodu o zavedení mechanismu koordinace pro záležitosti EU, jehož cílem je zlepšit funkčnost a účinnost v procesu přistoupení, mj. i ve vztahu k finanční pomoci EU, a umožnit lepší interakci s EU; požaduje rychlé provedení této dohody; navíc požaduje účinnou spolupráci a komunikaci mezi všemi úrovněmi vlády a s EU, s cílem usnadnit sblížení s *acquis* a jeho provádění a poskytovat uspokojivé odpovědi na otázky Komise během postupu vypracování jejího stanoviska; považuje za nepřijatelné, že se vláda Republiky srbské snaží přijetím ustanovení o přímém podávání zpráv Komisi zavést paralelní komunikační kanály; vyzývá k dalšímu posílení postavení a kapacit ředitelství pro evropskou integraci, aby se mohlo v rámci provádění dohody o stabilizaci a přidružení a v celém procesu přistoupení plně chopit své koordinační funkce;

6. je potěšen podpisem protokolu k dohodě o stabilizaci a přidružení, který bude od 1. února 2017 prozatímně uplatňován, čímž se automaticky obnoví autonomní obchodní opatření, která byla k 1. lednu 2016 pozastavena; očekává rychlou a hladkou ratifikaci tohoto protokolu;

7. vyjadřuje politování nad tím, že jednací řád Parlamentního výboru pro stabilizaci a přidružení nebyl dosud vzhledem k pokusům zavést do něj etnické blokování přijat, následkem čehož zůstává Bosna a Hercegovina jedinou zemí procesu rozšíření, kde nemohl být tento výbor řádně ustaven; naléhavě vyzývá předsednické orgány parlamentu Bosny a Hercegoviny, aby bezodkladně našly řešení s cílem splnit požadavky institucionálního a právního rámce EU a zajistit nad procesem přistoupení smysluplný parlamentní dohled; připomíná, že přijetí jednacího řádu vyžaduje dohoda o stabilizaci a přidružení a že nepřijetí tohoto řádu je v přímém rozporu s prováděním této dohody;

Středa, 15. února 2017

8. vítá určitá zlepšení volebních právních předpisů v souladu s doporučeními OBSE/ODIHR; konstatuje, že místní volby konané dne 2. října 2016 proběhly celkově spořádaným způsobem; vyjadřuje politování nad tím, že ani po šesti letech nemohou obyvatelé Mostaru v důsledku neustávajících sporů mezi politickými představiteli vykonávat své demokratické právo na volbu místních zastupitelů; naléhavě žádá, aby byl urychleně proveden rozsudek ústavního soudu o Mostaru a změněna volební legislativa a statut města; ostře odsuzuje nepřijatelné násilí spáchané na volebních úřednících ve Stolaci a vyzývá příslušné úřady, aby situaci vyřešily v souladu se zásadami právního státu, včetně vyšetření všech aktů násilí a volebních nesrovnalostí a stíhání pachatelů; bere na vědomí rozhodnutí ústřední volební komise Bosny a Hercegoviny o zrušení voleb ve Stolaci a požaduje, aby nové volby proběhly na základě demokratických standardů, pokojně a v atmosféře tolerance;

9. vyjadřuje politování nad tím, že deklarovaný politický závazek k boji proti korupci nepřinesl hmatatelné výsledky; zdůrazňuje, že neexistují záznamy o případech korupce na vysoké úrovni a že právní a institucionální rámec pro boj proti systémové korupci, např. ve vztahu k financování politických stran, veřejným zakázkám, střetům zájmů a majetkovým přiznáním, je slabý a nedostatečný; uznává pokrok, jehož bylo dosaženo při přijímání protikorupčních akčních plánů a vytváření orgánů zaměřených na prevenci korupce na různých stupních veřejné správy, a vyzývá k důslednému a rychlému provádění těchto rozhodnutí; se znepokojením konstatuje, že roztržitost a slabá spolupráce mezi agenturami brání tomu, aby byla protikorupční opatření účinná; vyzývá k prohloubení profesní specializace policejního sboru a v soudnictví prostřednictvím odpovídajících koordinačních kanálů; zdůrazňuje, že je zapotřebí dosáhnout reálných výsledků při účinné kontrole financování politických stran a volebních kampaní, rozvíjet transparentní postupy zaměstnanosti v širším veřejném sektoru a odstranit korupci z cyklu zadávání veřejných zakázek;

10. zdůrazňuje, že výsledky sčítání lidu z roku 2013 představují významný základ pro podávání uspokojivých odpovědí na dotazník Komise a jsou nezbytné pro účinné sociálně-ekonomické plánování; vítá konečné posouzení učiněné v rámci mezinárodní monitorovací operace, jež došlo k závěru, že sčítání lidu v Bosně a Hercegovině bylo celkově provedeno v souladu s mezinárodními standardy; vyjadřuje politování nad tím, že Republika srbská odmítla uznat výsledky sčítání lidu jako legitimní a že orgány Republiky srbské zveřejnily své vlastní výsledky odlišné od těch, které potvrdil statistický úřad Bosny a Hercegoviny; naléhavě vyzývá orgány Republiky srbské, aby svůj přístup přehodnotily; vyzývá statistické úřady Bosny a Hercegoviny, aby v této zásadně důležité oblasti dosáhly pokroku a sladily své statistiky a metodiky se standardy Eurostatu;

11. připomíná, že páteří integračního procesu pro každou zemi, která usiluje o členství v EU, je profesionální a účinná veřejná správa založená na zásluhách; je znepokojen pokračující roztržitostí a zpolitizováním veřejné správy, což představuje překážku pro institucionální a legislativní reformy a způsobuje, že poskytování veřejných služeb občanům je těžkopádné a nákladné; naléhavě vyzývá k harmonizovanějšímu přístupu vůči rozvoji politik a koordinaci mezi všemi stupni státní správy, k odpolitizování veřejné správy a veřejného sektoru, k lepšímu střednědobému plánování a k jasné strategii v oblasti řízení veřejných financí;

12. opakuje, že je znepokojen přetrvávající roztržitostí na čtyři odlišné právní systémy; zdůrazňuje, že je zapotřebí se urychleně zabývat všemi nevyřešenými nedostatky v oblasti soudnictví, posílit efektivnost a nezávislost soudnictví, mj. jeho odpolitizováním, bojovat proti korupci v soudnictví a zavést vhodné postupy pro vykonávání soudních rozhodnutí; naléhavě vyzývá k rychlému přijetí akčního plánu na provedení reformy soudnictví pro období let 2014–2018; vyzývá k úplnému provedení zákonů v oblasti ochrany dětí a účinného přístupu ke spravedlnosti pro děti; vítá, že byl přijat zákon o bezplatném poskytování právní pomoci na státní úrovni, že Vysoká rada pro soudnictví a státní zastupitelství zavedla pokyny pro předcházení střetům zájmů a že byly vypracovány návrhy plánů pro integritu a disciplinární opatření;

13. vyzývá ke zlepšení celkové účinnosti soudnictví, ke zvýšení transparentnosti a objektivitu postupu výběru nových soudců a státních zástupců a k posílení odpovědnosti a mechanismů zajištění integrity v soudnictví; zdůrazňuje, že je zapotřebí posílit mechanismy pro předcházení střetům zájmů a zavést mechanismy pro zprůhlednění finančních zpráv a majetkových přiznání v soudnictví; konstatuje, že při řešení nedostatků v oblasti soudnictví Bosny a Hercegoviny hraje významnou roli strukturovaný dialog o soudnictví; vyzývá k přijetí legislativního řešení, které umožní sledovat účinnost a průběh soudních řízení na celém území Bosny a Hercegoviny;

Středa, 15. února 2017

14. vyjadřuje politování nad tím, že není prováděn vysoký počet rozhodnutí ústavního soudu, mj. rozhodnutí o dodržování základních demokratických práv občanů Mostaru volit v místních volbách; požaduje rychlé provedení všech uvedených rozhodnutí; upozorňuje zejména na rozhodnutí ústavního soudu o Dni Republiky srbské, jež bylo dne 25. září 2016 napadeno v referendu; domnívá se, že se jedná o závažné porušení Daytonské mírové dohody a o útok na soudnictví a právní stát; zdůrazňuje, že je zapotřebí vést dialog, a nikoli přistupovat k jednostranným iniciativám; zdůrazňuje, že nacionalistická a populistická rétorika a činy jsou závažnými překážkami pro rozvoj a že dodržování zásad právního státu a ústavního rámce země má zásadní význam pro to, aby země pokročila na cestě směřující k členství v EU a aby byly v Bosně a Hercegovině zachovány mír a stabilita;

15. důrazně odsuzuje stále platný zákon o pořádku v Republice srbské, který podkopává základní demokratická práva na svobodu shromažďování, svobodu sdružování a svobodu sdělovacích prostředků, jakož i ustanovení o trestu smrti v Republice srbské; naléhavě vyzývá k úplnému provedení zákona o svobodném přístupu k informacím; naléhavě vyzývá orgány, aby urychleně provedly dodatkový protokol k Úmluvě Rady Evropy o kyberkriminalitě, jež se týká kriminalizace činů rasistické a xenofobní povahy páchaných prostřednictvím počítačových systémů;

16. naléhavě vyzývá vedoucí představitele na všech stranách, aby upustili od rozdělovací, nacionalistické a separatistické rétoriky, která polarizuje společnost, a od jednání, které zpochybňuje soudržnost, svrchovanost a celistvost země; naléhavě je vyzývá, aby se místo toho vážně zapojili do reforem, které zlepší sociálně-ekonomickou situaci všech občanů Bosny a Hercegoviny, vytvoří demokratický, inkluzivní a fungující stát a posunou zemi blíže k EU;

17. zdůrazňuje význam nedávného rozhodnutí ústavního soudu o zásadě konstitutivního statusu a rovnosti tří konstitutivních národů a jejich právu volit své vlastní legitimní politické představitele na základě legitimního a poměrného zastoupení do Sněmovny národů Parlamentu Federace Bosny a Hercegoviny;

18. konstatuje, že spolupráce ve věci válečných zločinů, které jsou projednávány před Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii (ICTY), je uspokojivá, a vybízí k posílení regionální spolupráce při projednávání případů válečných zločinů; vyjadřuje znepokojení nad tím, že se při řešení případů válečných zločinů uplatňují odlišné právní standardy; vítá skutečnost, že se řeší problém vysokého počtu dosud nezpracovaných případů válečných zločinů a že bylo dosaženo dalšího pokroku v úspěšném stíhání pachatelů válečných zločinů zahrnujících sexuální násilí; vítá dohodu podepsanou mezi delegací Evropské unie v Bosně a Hercegovině a ministerstvem financí Bosny a Hercegoviny o financování činností úřadu státního zastupitelství a soudů v Bosně a Hercegovině při řešení válečných zločinů;

19. ostře odsuzuje rozhodnutí Národního shromáždění Republiky srbské z října 2016 vyjádřit uznání bývalým vůdcům Republiky srbské, kteří byli usvědčeni z válečných zločinů; naléhavě vyzývá k respektu vůči obětem válečných zločinů a k podpoře usmíření; připomíná všem politickým představitelům a orgánům v Bosně a Hercegovině jejich odpovědnost za to, že budou válečné události posuzovány objektivně v zájmu pravdy a smíření a že bude zabráněno zneužívání soudnictví k politickým účelům;

20. oceňuje pokrok dosažený ve stíhání válečných zločinů zahrnujících sexuální násilí a naléhavě vyzývá příslušné orgány Bosny a Hercegoviny, aby pro oběti sexuálního násilí spáchaného v souvislosti s konfliktem dále zlepšovaly přístup ke spravedlnosti, včetně zpřístupnění bezplatné právní pomoci, posílení psychosociálních a zdravotních služeb a kvalitnějšího odškodnění a následné pomoci; požaduje záruku, že práva těchto obětí na odškodnění budou konzistentně uznána;

21. bere na vědomí, že bylo dosaženo určitého pokroku v otázce znovunabývání majetku a držebních práv, jakož i rekonstrukcí obydlí ze strany uprchlíků a vnitřně vysídlených osob, které se staly vysídlenými v důsledku války v Bosně; vyzývá odpovědné orgány, aby těmto osobám usnadnily udržitelný návrat, přístup ke zdravotní péči, pracovním místům, sociální ochraně a vzdělávání a aby věnovaly další pozornost náhradě škody na majetku, který nelze vrátit;

22. je znepokojen soustavně vysokým počtem osob pohřešovaných v důsledku války; žádá příslušné orgány, aby usilovněji řešily problém neobjasněného osudu těchto osob, mj. posílením spolupráce mezi oběma entitami; zdůrazňuje, že řešení tohoto problému má prvořadý význam pro usmíření a stabilitu v regionu;

Středa, 15. února 2017

23. vyjadřuje znepokojení nad stavem zdravotnictví v Bosně a Hercegovině, které patří mezi sektory nejvíce zasažené korupcí v zemi; žádá orgány, aby důsledně zamezovaly diskriminaci v přístupu ke zdravotní péči;

24. konstatuje, že bylo dosaženo jistého pokroku v boji proti organizovanému zločinu; je nicméně znepokojen tím, že zde chybí ucelený přístup k potírání organizovaného zločinu, a to kvůli početným akčním plánům odlišných donucovacích orgánů na různých úrovních; zdůrazňuje, že je zapotřebí posílit rámec pro spolupráci mezi agenturami; vítá společné vedení vyšetřování, avšak vyzývá k lépe koordinovaným akcím a účinnější výměně informací; vyzývá k posílení kapacit donucovacích orgánů, včetně těch protiteroristických; vyzývá příslušné orgány, aby přijaly opatření pro boj proti financování terorismu a praní peněz a aby posílily kapacity pro provádění finančních šetření; vítá skutečnost, že byla s Europolem podepsána dohoda o operační a strategické spolupráci, která je zaměřena na boj s přeshraniční trestnou činností, jež může být veden mimo jiné prostřednictvím výměny informací a společně plánovaných operačních činností; zároveň vybízí k uzavření dohody o spolupráci s agenturou Eurojust;

25. zdůrazňuje, že je nutné zdokonalit způsob boje proti obchodování s lidmi; vyzývá Federaci Bosny a Hercegoviny, aby provedla rychlé změny trestního zákoníku, které by zakazovaly všechny formy obchodování s lidmi, jehož oběťmi jsou z 80 % ženy a dívky;

26. vyzývá k posílení mechanismů pro shromažďování, sdílení a analyzování údajů o migraci, neboť statistiky ukazují rostoucí trend toho, že do Bosny a Hercegoviny přicházejí lidé z vysoce rizikových zemí, pokud jde o migraci; vyzývá příslušné orgány, aby se všemi uprchlíky a migranty žádajícími o azyl nebo procházejícími přes území, které spravují, zacházely v souladu s mezinárodním právem a právem EU a aby rovněž dále vypracovaly regulační rámec pro otázky migrace a azylu, zdokonalily koordinaci mezi institucemi a vybudovaly nezbytné kapacity; vyzývá Komisi, aby i nadále pokračovala ve spolupráci se všemi zeměmi západního Balkánu v otázkách souvisejících s migrací s cílem zajistit dodržování evropských a mezinárodních norem;

27. upozorňuje na skutečnost, že polarizace země ve spojení se zhoršováním sociálně-ekonomické situace, zejména mladých lidí, zvyšuje riziko šíření radikalizace; naléhavě vyzývá k vystupňování úsilí v boji proti radikalizaci a k přijetí dalších opatření k identifikaci, předcházení a zamezování přílivu zahraničních bojovníků a nevysledovatelným tokům peněz určeným pro další radikalizaci, a to mimo jiné prostřednictvím úzké spolupráce s příslušnými útvary členských států a zemí v regionu a také vymáháním příslušných právních předpisů; vyzývá k lepší koordinaci mezi bezpečnostními službami, zpravodajskými službami a policií; vyzývá k rozhodnému řešení a sankcionování případů nenávistných projevů a šíření extremistických ideologií prostřednictvím sociálních médií; vyzývá k neprodlenému zahájení programů zaměřených na deradikalizaci a předcházení radikalizaci mladistvých ve spolupráci s občanskou společností prostřednictvím komplexního vzdělávání v oblasti lidských práv s cílem přispět k vyvrácení informací provázejících radikalizaci a vybudování sociální soudržnosti mezi dětmi a mládeží; vybízí v této souvislosti k většímu zapojení mládeže do demokratického politického procesu; naléhavě vyzývá příslušné orgány k potírání náboženského extremismu; se znepokojením bere na vědomí existenci radikalizovaných komunit napříč zemí a zdůrazňuje v této souvislosti významnou úlohu náboženských vůdců, učitelů a vzdělávacího systému jako celku; dále zdůrazňuje, že je zapotřebí zavést nástroje pro opětovné začlenění do společnosti a rehabilitaci a vylepšit a zdokonalit nástroje deradikalizace;

28. bere na vědomí aktivní zapojení Společného parlamentního výboru pro bezpečnost a obranu do zajišťování demokratické kontroly nad ozbrojenými silami Bosny a Hercegoviny; se znepokojením bere na vědomí vysoké počty neregistrovaných střelných zbraní a munice, jež má obyvatelstvo v nezákonném držení, a naléhá na úplné zničení těchto zbraní; je obdobně znepokojen velkým množstvím nedostatečně uskladněné munice a zbraní, za což nesou odpovědnost ozbrojené síly; podtrhuje význam boje proti obchodu se zbraněmi a vyzývá k posílení spolupráce mezi EU a Bosnou a Hercegovinou v této oblasti; naléhavě vyzývá k zaujetí komplexního přístupu k řešení zbývajících problémů spojených s vyčištěním země od min do roku 2019;

29. považuje za klíčové, aby byla posílena účast veřejnosti na přijímání rozhodnutí a aby do procesu přistoupení k EU byly více zapojeni občané, mimo jiné i mládež; opakovaně vyzývá k zavedení transparentních a inkluzivních mechanismů veřejných konzultací s organizacemi občanské společnosti na všech úrovních státní správy a zároveň k zavedení transparentních a nediskriminačních postupů pro přidělování veřejných finančních prostředků organizacím občanské společnosti; poznamenává, že občanská společnost je roztržštěná a institucionálně i finančně slabá, což má vliv na její udržitelnost a nezávislost; vyzývá k další podpoře EU, zavedení dokonalejších mechanismů spolupráce mezi státní správou a organizacemi občanské společnosti a rovněž k vytvoření strategického rámce pro spolupráci, jakož i konkrétnějšímu

Středa, 15. února 2017

zapojení organizací občanské společnosti do procesu přistoupení k EU; odsuzuje opakované očerňovací kampaně a násilné útoky vedené proti zástupcům organizací občanské společnosti a obhájčům lidských práv;

30. zdůrazňuje, že je nutné podstatným způsobem zdokonalit strategické, právní, institucionální a politické rámce pro dohled nad dodržováním lidských práv; vyzývá k přijetí celostátní strategie pro lidská práva a rovné zacházení a dalších opatření k zajištění účinného využívání nástrojů na ochranu lidských práv stanovených mezinárodními smlouvami, které Bosna a Hercegovina podepsala a ratifikovala; vyzývá k urychlenému přijetí zákona o reformě úřadu veřejného ochránce práv Bosny a Hercegoviny; vyzývá k dodržování doporučení Mezinárodního koordinačního výboru a Benátské komise při přijímání tohoto zákona; je znepokojen tím, že úřad veřejného ochránce práv nefunguje odpovídajícím způsobem, zejména kvůli nedostatku vhodných lidských zdrojů a vážným finančním omezením; vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny na federální úrovni a orgány Republiky srbské, aby práci veřejného ochránce práv usnadnily;

31. je znepokojen neustávající diskriminací osob se zdravotním postižením, ke které dochází v oblastech zaměstnání, vzdělávání a přístupu ke zdravotní péči; vyzývá k přijetí jednotného vnitrostátního akčního plánu pro práva osob se zdravotním postižením; vyzývá k vypracování komplexní a integrované strategie pro sociální začlenění a zastupování romské komunity; vyzývá k lepšímu zaměření sociální pomoci, aby se dostala k nejohroženějším skupinám obyvatelstva; vítá skutečnost, že některé vlády a parlamenty začaly projednávat otázku práv osob LGBTI a vypracovávat zvláštní opatření pro jejich ochranu; žádá, aby byla zaručena bezpečnost a svoboda shromažďování LGBTI komunit; vítá změny antidiskriminačního zákona Bosny a Hercegoviny, které spočívají v rozšíření seznamu důvodů diskriminace o pohnutky týkající se věku, zdravotního postižení, sexuální orientace a genderové identity; požaduje řádné vymáhání tohoto zákona; vítá zavedení zákazu zločinů z nenávisti na základě novely trestního zákoníku Federace Bosny a Hercegoviny; vybízí k zahrnutí výuky o trestných činech z nenávisti do osnov a programů odborné přípravy policistů, státních zástupců a soudců a ke zlepšení spolupráce mezi policií a soudními orgány při stíhání trestných činů z nenávisti; znovu naléhavě vyzývá ke zrušení ustanovení o trestu smrti v ústavě Republiky srbské;

32. vyzývá k vyvinutí úsilí o další posilování systémů na ochranu dětí s cílem zabránit případům násilí, zneužívání, zanedbávání a vykořisťování páchaným na dětech a řešit je; doporučuje navýšit přiděly zdrojů na prevenci a další zdokonalování koordinace komunitní správy v oblasti ochrany dětí; vyzývá k provádění akčního plánu týkajícího se dětí na období 2015–2018;

33. konstatuje, že právní rámec pro ochranu menšin již z velké části existuje a že je v souladu s Rámcovou úmlouvou Rady Evropy o ochraně národnostních menšin; vítá obnovení činnosti Rady pro národnosti menšiny Federace Bosny a Hercegoviny v zemi; je znepokojen tím, že vzhledem k pokračujícímu nedostatku koordinace mezi státem a entitami nejsou stávající zákony uplatňovány a strategická platforma pro národnostní menšiny nebyla dosud přijata; vyjadřuje politování nad tím, že národnostní menšiny mají i nadále nízké zastoupení a účast v politických a veřejných diskusích a rovněž ve sdělovacích prostředcích;

34. vyzývá k vyvinutí většího úsilí o zvýšení míry účasti žen na politickém a veřejném životě a jejich zaměstnání, ke zlepšení jejich sociálně-ekonomické situace a k celkovému posílení jejich práv; konstatuje, že právní předpisy stanovící rovnost mezi ženami a muži jsou v širokém měřítku zavedeny, ale jejich uplatňování je i nadále neúčinné; se znepokojením konstatuje, že stále existuje diskriminace v zaměstnání související s mateřstvím a že entity a kantony nemají sladěné právní předpisy týkající se mateřské a rodičovské dovolené; dále zdůrazňuje, že stávající aktivní opatření na trhu práce určená na podporu zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných osob a zranitelných skupin, jako jsou osoby se zdravotním postižením, nejsou účinně prováděna; zdůrazňuje význam toho, aby rostl počet dívek, zejména z romské komunity, které dokončily základní a střední školu;

35. zdůrazňuje význam účinného prosazování právních předpisů o předcházení genderově motivovanému násilí a ochraně před ním v souladu s mezinárodními úmlouvami týkajícími se předcházení domácímu násilí a ochrany před ním, které Bosna a Hercegovina podepsala a ratifikovala; vítá závazek příslušných orgánů k uplatňování Istanbulské úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí; vyzývá ke sladění právních předpisů a veřejné politiky s touto úmlouvou; požaduje, aby ženy, které se staly obětmi násilí, byly informovány o dostupných formách podpory a pomoci a aby byla zavedena krizová centra pro oběti znásilnění nebo jiných forem sexuálního násilí; je

Středa, 15. února 2017

znepokojen skutečností, že neexistuje systematická evidence genderově motivovaného násilí;

36. odsuzuje skutečnost, že Bosna a Hercegovina stále porušuje Evropskou úmluvu o lidských právech tím, že neprovedla rozsudky Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) vyнесенé v případech *Sejdić-Finci*, *Zornić* a *Pilav*; naléhavě a neústupně vyzývá k tomu, aby v této věci bylo dosaženo pokroku, aby se tak posílily vyhlídky země na vstup do EU; zdůrazňuje, že provedení rozsudků vyнесенých v těchto případech by přispělo k vytvoření demokratické a fungující společnosti, v níž by byla pro všechny osoby zaručena stejná práva; opakuje, že neprovedení těchto rozsudků umožňuje zjevnou diskriminaci občanů v Bosně a Hercegovině, což je s hodnotami EU neslučitelné;

37. je znepokojen případy politického nátlaku na novináře a jejich zastrašování, včetně fyzických a slovních útoků, a to mimo jiné ze strany vysoce postavených úředníků nebo bývalých úředníků, a rovněž tím, že transparentnost vlastnictví médií je nedostatečná; je rovněž znepokojen podáváním občanskoprávních žalob pro pomluvu proti kritickým sdělovacím prostředkům a novinářům; zdůrazňuje nutnost vyšetřit útoky proti novinářům a zajistit odpovídající následné kroky v rámci soudnictví; vyzývá orgány, aby jednoznačně odsoudily veškeré útoky na novináře a sdělovací prostředky a zajistily, aby tyto případy byly zcela prošetřeny a osoby, jež jsou za ně odpovědné, byly předány spravedlnosti; vyzývá k zavedení dalších nezbytných opatření s cílem zaručit plné dodržování svobody projevu, svobody tisku a svobodného přístupu k informacím na internetu i mimo něj; vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny, aby zavedly naléhavá opatření s cílem zachránit veřejnoprávní sdělovací prostředky před zhroucením; vyzývá příslušné orgány, aby zajistily nezávislost a finanční stabilitu všech tří veřejnoprávních vysílacích subjektů a také politickou, provozní a finanční nezávislost a transparentnost regulačního úřadu pro komunikace; vyzývá příslušné orgány, aby zaručily pluralitu sdělovacích prostředků a zajistily vysílání ve všech úředních jazycích Bosny a Hercegoviny; vyzývá k dokončení přechodu na digitální vysílání a vypracování strategie pro širokopásmové připojení;

38. zůstává znepokojen trvajícím roztržštěností, segregací, nevykonností a složitostí vzdělávacího systému; vyzývá k přijetí celostátních společných ústředních školních osnov, které přispějí k soudržnosti v zemi; vyzývá k lepší koordinaci mezi odlišnými stupni školské správy s cílem podporovat inkluzivní a nediskriminační vzdělávací systém a posílit spolupráci napříč kulturními, náboženskými a etnickými hranicemi; vyzývá orgány, aby prosazovaly zásady tolerance, dialogu a mezikulturního porozumění mezi různými etnickými skupinami; naléhavě vyzývá k přijetí konkrétních opatření ke zlepšení účinnosti vzdělávacího systému, odstranění segregáčnických praktik a současně k zaručení práva každé komunity na získání vzdělání ve všech úředních jazycích Bosny a Hercegoviny; zůstává i nadále znepokojen vysokým podílem osob, které předčasně opouštějí vzdělávací systém a odbornou přípravu, a trvale vysokou mírou předčasně ukončené školní docházky u romských žáků; vyjadřuje politování nad pomalým pokrokem v řešení otázky „dvou škol pod jednou střechou“, monoetnických škol a dalších forem segregace a diskriminace na školách;

39. vítá opatření na modernizaci pracovního práva, zdokonalení podnikatelského prostředí a řešení slabín finančního odvětví pomocí rámce pro reformní program; bere s uspokojením na vědomí taktéž nárůst počtu registrovaných pracovních míst a kroky podniknuté k posílení koordinace hospodářské politiky; vítá tříletý program rozšířené finanční facility, který byl dohodnut s MMF a od kterého se očekává, že pomůže dále zdokonalit podnikatelské prostředí, zmenšit objem státní správy a zabezpečit finanční odvětví; vyjadřuje i nadále politování nad chybějícím jednotným hospodářským prostorem, což překáží podnikatelskému prostředí, přímým zahraničním investicím a malým a středním podnikům; vyzývá k řešení těchto otázek prostřednictvím sladěné a koordinované celostátní průmyslové politiky a politiky týkající se malých a středních podniků; vyzývá naléhavě k tomu, aby odpovědné orgány navrhly koordinovaná opatření pro posílení právního státu, zjednodušení postupů pro vymáhání smluvních závazků a boj proti korupci v hospodářství;

40. vítá mírné snížení počtu nezaměstnaných osob; zůstává nicméně znepokojen skutečností, že nezaměstnanost v zemi má z velké části strukturální povahu a že míra nezaměstnanosti mezi mladými lidmi je stále vysoká, což má za následek velký odliv mozků; vybízí Bosnu a Hercegovinu, aby se aktivně účastnila různých programů určených pro mladé lidi v tomto regionu, jako jsou programy v rámci Pozitivního programu pro mládež na západním Balkáně či Regionálního úřadu pro spolupráci mládeže (RYCO); vyzývá příslušné orgány, aby posílily stávající právní předpisy, zavedly politiku aktivního trhu práce zaměřenou zejména na mladé lidi, ženy, zranitelné skupiny obyvatelstva včetně Romů a dlouhodobě nezaměstnané a posílily kapacity úřadů práce;

Středa, 15. února 2017

41. vyjadřuje však politování nad tím, že pracovní právní předpisy byly v obou entitách přijaty zrychleným postupem a bez řádného dialogu se sociálními partnery, konstatuje, že pracovní a odborová práva jsou stále omezená, a zdůrazňuje význam dalšího zdokonalování a harmonizace těchto právních předpisů v celé zemi; připomíná, že Bosna a Hercegovina podepsala řadu úmluv MOP, které mimo jiné uznávají zásady sociálního dialogu a význam spolupráce se sociálními partnery; zdůrazňuje význam dalšího zdokonalování a harmonizace právních předpisů v oblasti zdraví a bezpečnosti v celé zemi; zároveň vyzdvihuje nutnost reformovat a harmonizovat roztržité systémy sociální ochrany s cílem podpořit sociální soudržnost a zajistit sociální ochranu pro nejzranitelnější osoby;

42. konstatuje, že v oblasti ochrany životního prostředí bylo dalším sjednocováním politik a právních předpisů dosaženo určitého pokroku; vyzývá ke zvýšenému úsilí, pokud jde o řádné a systematické provádění a vymáhání stávajících právních předpisů; zdůrazňuje potřebu přijmout celostátní strategii pro sblížení s *acquis* v oblasti životního prostředí, zdokonalení právního rámce a posílení kapacit v oblasti správy a monitorování; poukazuje na to, že právní předpisy upravující přístup k informacím týkajícím se životního prostředí a účast veřejnosti na rozhodovacích postupech musí být uvedeny do souladu s *acquis*; naléhavě vyzývá ke sblížení s *acquis* EU v oblasti ochrany přírody; zdůrazňuje, že plánování a výstavba vodních elektráren a souvisejících projektů musí být v souladu s mezinárodními právními předpisy a právními předpisy EU v oblasti životního prostředí; naléhá na to, aby projekty vodních elektráren nebyly realizovány v chráněných přírodních oblastech a aby nepoškozovaly přírodu; zdůrazňuje, že je zapotřebí účasti veřejnosti a konzultací s občanskou společností, pokud jde o významné projekty; vyjadřuje znepokojení nad tím, že bylo dosaženo jen malého pokroku při řešení problému nadměrného přeshraničního znečištění životního prostředí způsobeného provozem rafinérie ve městě Bosanski Brod;

43. zdůrazňuje, že dohodnuté prioritní projekty EU na propojení rozvodů elektřiny a plynu se sousedními zeměmi byly pozastaveny kvůli nedostatečné politické shodě na celostátní strategii v oblasti energetiky; v této souvislosti naléhá na přijetí celostátní strategie v oblasti energetiky a právního rámce pro nakládání se zemním plynem, a to v souladu s třetím energetickým balíčkem, aby mohly být zrušeny sankce uvalené Evropským energetickým společenstvím; naléhavě vyzývá ke schválení zákona pro nakládání se zemním plynem s cílem zvýšit bezpečnost dodávek; vyzývá orgány, aby zajistily soulad s unijními a mezinárodními normami a politickými cíli v oblasti energetiky a změny klimatu;

44. konstatuje, že země má nedostatky v infrastruktuře, a zasazuje se o pokračující investice do projektů na zlepšení dopravního spojení mezi Bosnou a Hercegovinou a sousedními zeměmi; vybízí Bosnu a Hercegovinu k plnému zapojení do provádění programu EU v oblasti propojení; oceňuje, že byla v červenci 2016 přijata celostátní rámcová strategie pro dopravu na období 2015–2030; zdůrazňuje, že to by Bosně a Hercegovině umožnilo přístup k finančním prostředkům z nástroje předvstupní pomoci (NPP) II; vyzývá orgány, aby sladily právní rámec pro dopravu s příslušnými právními předpisy EU s cílem vytvořit funkční dopravní řetězce, odstranit úzká místa v koridoru Vc a sledovat uplatňování pravidel pro zadávání veřejných zakázek a zásady transparentnosti při výběru dodavatelů, aby se zabránilo nekalým praktikám a korupci;

45. vítá trvale konstruktivní a aktivní postoj Bosny a Hercegoviny k prosazování dvoustranné a regionální spolupráce; vyzývá k vyvinutí dalšího úsilí při řešení nevyřízených dvoustranných otázek, včetně té týkající se vytyčení hranic se Srbskem a Chorvatskem a případů přeshraničního znečištění životního prostředí; vyjadřuje Bosně a Hercegovině uznání za další navýšení míry sblížení s příslušnými prohlášeními a rozhodnutími EU v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) z 62 % na 77 %; vyjadřuje politování nad rozhodnutím orgánů Bosny a Hercegoviny nepodpořit omezující opatření EU vůči Rusku přijatá poté, co anektovalo poloostrov Krym; připomíná orgánům Bosny a Hercegoviny nezbytnost jednotné zahraniční politiky, a že harmonizace zahraniční politiky je podstatnou součástí členství v EU; považuje za důležité, aby zahraniční politika Bosny a Hercegoviny byla koordinována s vnější činností EU a aby se EU i nadále aktivně podílela na udržování bezpečnosti a ochrany v zemi; vítá pokračování operace Althea, která si zachovává způsobilost podpořit v případě potřeby odrazující potenciál orgánů Bosny a Hercegoviny a zároveň se zaměřuje na budování kapacit a odbornou přípravu; obdobně vítá skutečnost, že Rada bezpečnosti OSN prodloužila v listopadu 2016 silám EUFOR mandát o jeden rok;

46. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení vysoké představitelce, místopředsdkyni Komise, Radě, Komisi, Předsednictvu Bosny a Hercegoviny, radě ministrů Bosny a Hercegoviny, parlamentu Bosny a Hercegoviny, vládám a parlamentům Federace Bosny a Hercegoviny, Republiky srbské a Distriktu Brčko a vládám 10 kantonů Bosny a Hercegoviny.